

„АККО“ — ВОДЕЩО ИЗДАТЕЛСТВО ЗА АКАДЕМИЧНА ЛИТЕРАТУРА В БЕЛГИЯ

Лъчезар Георгиев

Белгийският град Льовен — недалеч от столицата Брюксел, е старо средище на издателска и печатарска дейност. Още със създаването на Льовенския католически университет — 1425 г., започват дейността си видни печатарски фамилии — Де Зангере (с основател Петрус Зангреус), продължила да функционира до началото на XIX век; Йоханес Бохард — работил съвместно с видния печатар-издател Кристоф Плантейн; Бартоломей де Храве, Егидиус ван дер Херстратен, Йохан Велденер, Ян ван Вестфален. В Льовен пребивават и подготвят свои издания Еразъм Ротердамски и Томас Мор.

И днес университетският Льовен е притегателен център за развитие на издателската и печатарската дейност. В града има представителство на мощната издателска групировка „Волтърс Клюйвър“, тук е известното издателство за научна и научно-популярна литература „Пеетърс“, антверпенското издателство „Стандарт“ също присъства в една добре уредена книжарница от своята книгоразпространителска групировка „Стандарт бухандел“. Още няколко солидни книжарници допълват панорамата на добре проучваните читателски интереси в Льовен. Но картината няма да е пълна, ако не споменем за издателство „АККО“, в чиито приоритети е издаването на академична литература.

„АККО“ — съкратено от Академичен кооператив, е издателска формация, която възниква още през 1960 г. в Льовен. Специа-

лизира се постепенно в издаването на учебници, учебни пособия, монографични изследвания. Формира се като кооператив или по-скоро като акционерно дружество на много съсобственици на акции с неголяма номинална стойност. Създаването на „АККО“ става възможно благодарение на отсъствието на друго издателство — университетско, което да обслужва нуждите на Льовенския католически университет. Наистина, днес съществува „Университетска преса“, нещо като редакционно-издателски съвет на университета, който осъществява посредничество между научния потенциал на академичната общност и други издателства, специализирани в университетски тип книжна, без обаче да поема никакви практически функции на издател. Днес „Университетска преса“ предпочита да работи с един от най-коректните партньори в областта на академичната литература — льовенското издателство „АККО“.

В момента „АККО“ е голям издателско-полиграфичен комплекс със завършен цикъл на производство и маркетинг. Той има дирекция, където е съсредоточена работата на творческия екип — редактори, коректори, предпечатна подготовка, маркетинг, разполага със собствена печатница и с книжарница с представителства в градовете Антверпен и Кортрейк, която също има отделно ръководство. В управителния съвет освен ръководителите на отделите — издателство, печатница, книжарница, са включени

още представители на академичната общност на Льовенския университет — преподаватели и студенти, които участват в кооператива със собствени акции.

Смята се, че „АККО“ е уникална издателска формация за нидерландскоезична Фландрия. Нещо повече, издателството е успяло да пробие на холандските пазари, дори има свой представител в град Льосуен, който отговаря за продажбите и рекламните на продукцията му в цяла Холандия, а също и в град Амерсфорт. Научните издания и учебната литература от льовенски професори намират добър прием и в реномирани холандски университети, като се прилагат в техния учебен процес. Изданията на „АККО“ редовно се представят на Франкфуртския панаир на книгата, като отзивите за тях са насърчителни.

Сега директор на „АККО“ е г-н Роб Берфутс. Г-жа Нанси Дербовен и г-н Хенрик Стюбе са двамата издатели, които ръководят дейността на творческия екип, включително предпечатната подготовка и част от пласмента на издателството, когато той става без посредничеството на своите книжарници. Г-жа Дербовен наблюдава работата на редактора и коректора, на нещатния художник, който е и технически редактор — подготвител на продукцията, следи маркетинга. Завършила е нидерландски и английски с допълнителна специалност книгоиздаване (която днес е закрыта) в университетския град Гент. Освен това в скромния щатен екип на половин ден работят секретарка и служител за поръчките и пласмента. Наборът, странирането, сканирането и другите компютърни операции се осъществяват по договор с чужда фирма за предпечатна подготовка. Издателството разполага и с добра размножителна техника за непретенциозни и евтини издания за курса на обучението — предимно лекции, набрани на обикновен кан-

целарски формат А4 и размножавани с ксероксни апарати, без да се влагат особени старания при подвързването, техническото оформление, брошурните процеси. Това обаче прави този тип издания силно популярни поради ниската цена и удобството за работа с тях. Двамата издатели търсят издания от различни области на науките, като се стремят да обхванат целия спектър от дисциплини в Льовенския университет.

Маркетингът е една от основните грижи на ръководството. Той се осъществява чрез собствената книжарска мрежа и посредством директни продажби в университетите и училищата. Разбира се, това е така, защото тук издателството има дейната помощ на своите автори, които са преподаватели в даденото учебно заведение. Част от продукцията, например труднопродаваемите, но престижни научни сборници и монографични изследвания, се дава за продажби и в други големи книжарници в страната. Колкото до централната книжарница на издателството в Льовен, тя е една от най-заредените в града и с право се мери по добрата си база и обслужване с останалите тук.

На около два километра от офиса на „АККО“, под кметството и в съседство с университетската клиника, е двуетажната сграда на печатницата. Интересно е, че предаденият на дискета текст, който идва от издателството или с частна поръчка на автор, се обработва от компютърен оператор, вкарва се от компютъра във фотомашина, а тя вади целия текст на страници под формата на филм. Сивобелият монтаж се отнася в монтажното отделение, където рулото се разрязва и страниците се подреждат на монтажната маса. Тези процеси се извършват на втория етаж, където е и управлението на печатницата. На първия етаж монтираните плаки се заснемат или от фотокамера, или направо текстът се експонира с копиррама

върху плаката. Работещите тук не използват като българските печатари и издатели паус, а текстовете първо се проявяват върху фолио, за да не се извършва заснемане под ъгъл, при което биха се получили сенки и некачествен образ върху плаката. От своя страна плаките се пускат през машина, която ги изкарва проявени и изсушени. Така формите вече са готови за печат. Отпечатването става на половинформатна машина „Хайделберг“ с размери на листа 52x72 см, пригодена за едноцветен и двуцветен печат. Поради нарастващия обем на работата предстои да се закупи нова печатна машина с по-голям формат и по-висока скорост на операциите.

Днес акционерите на „АККО“ са повече от сто хиляди, но само с една акция. Издателството се насочва към студентската аудитория, затова повече от половината членове на управителния съвет са студенти. Показателно е и това, че през 60-те години „АККО“ е организирано от революционна група студенти. Целта им е била издаването на евтини и достъпни учебници и помагала. Сега на година излизат 85 заглавия, предимно за висшите учебни заведения. В Льовен почти всеки студент си купува акция. Тя може да се закупи за цял живот, но може и да се върне, като акционерът си получава стойността ѝ. Акционерите имат право на 15 на сто намаление на всички издания на „АККО“.

Кооперацията е назначила 66 служители — десетина в екипа на издателството, а останалите работят в печатницата и книжарниците. Тиражите варират от 500 до 5000 ек-

земпляра, като най-лесно се продават учебните помагала и наръчниците. Добре е и това, че печатницата приема за изработка поръчки от други издателства — книги, рекламни материали на фирми, партии, религиозни организации.

Преди няколко месеца „АККО“ закупува антверпенската книжарница „Сомвиле“, която вече е напълно реконструирана и през май 1996 г. е открита под името „Акко-Сомвиле“. Издателството се гордее, че притежава най-големите книжарници за научна литература във Фландрия. Повечето клиенти са студенти, затова книжарниците са снабдени и с канцеларски материали, и с художествена литература по изучаваните литературни дисциплини. „АККО“ издава и три специализирани списания — за образование, психотерапевтика и специалните сектори. През 1995 г. издателството е реализирало продажби на свои издания за 85 млн. белгийски франка, докато приходите от извъниздателски дейности са 25 млн. франка. Двадесет на сто от продажбите на книги вече са в Холандия и докато по-рано е съществувала известна неприязън у холандците към фламандски автори, сега вече не е така. Успех има учебникът „Нидерландски за другоезични“, придружен с видео и аудиокасе-та, която носи фламандската атмосфера. Оказва се, че онова, което преди е предизвиквало недоверие, може да се превърне неочаквано в печелившо перо. За това обаче са необходими опит, усет, удачно избрана издателска стратегия. А „АККО“ доказва, че ги притежава.